

Skane
Skytts härad.
Från Måstads pr.
inlämn. 1941. m. fl. s:n.

Uppst. av Olof Christoffersson
Från Måstads.

Detta är original till följande
ark. nummer: M. 8588

M. 8589

M. 8590

Dessa avskrifter ska räknas registrerat; ej original-
målet!

I Skedelsräuman i Västra Törp är uppträmmad
af en häst.

efter frågan

Töra

Persson

v. Törp

M. 8587:1.

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Guldvagga.

Euligt sagu finns det i flinttus kullen strax väster om detta Törps byr en guldvagga begravd i åtta högar.

Vad nu lojtnant har i sitt kyrta

Hötelblomma visas det. nu:

en dam i prinsalut,

Steg i några blomblad och var den en sporre
en sporre, så åter några blad och sedan
en schangpagnyflaska. avslöjs

Karmillerblomma (Achropetum)

En kvarnitt försedd af två hälter

efter Hultberg vid hundkattning föddes sädruinen i två delar
i Fr. Hult. Det som flygt långt fram kallades ræg det andra "ru".

"Mor

Men kunde den gamla britikkifungen. Fynd
tänkte jag aldrig på att i ungdomen lära den-
samma. Jag minnes likväl att jag ofta som
barn sat på hur hon bakt på baksidan af mijakkam
måndagen gjorde sina antekningar om
mjölktagning m.m. med stifts, sifron och
kors och intakta baksidor.

av Bengt Hol. Lut sikt nyårs afton är ett äpple till god dinman
berg Frea om god åring kommande är

Rida mit häst - den röjde Odin nyårs afton.

Björnsörare (gullek) - inför vintern

Julabok betyder Torsbackar se sid 238 i?

Stort för året gret.

efter B. Holm Coffringen i Fr. Hults äpperkälla spindes
för att bli duglig i hufvudet.

Truls Måns kvinnan i Söder Hults nr 5 Anna Han-
dotter (Mor Truls Måns) var med en kvinna och
apprade i Fr. Hults kyrka väl på 1860-talet.

Så de gamla haide end i hufvudet gick de tid en klog
kvinnan som skulle "Dra upp" gässan"

Liggerung runt urkunder vid 193 om hur de som apprade i Fr.
Hults äpperkälla sedan ristade ino bärmera avspillats tegelstenar.

För Äggerp fick ut komärke.

En folklagen från Gottfrid af Trolle - Äggerps bygeman tagade en valborgsmässan till Lindholm men och tjöngomag för den stalta drattménz Margaretha. När rågnen tegnats tacksade drattménz dem på det förtligaste och bönderna framstälde de en önskan att om att få sig till delat ett komärke i likhet med andra socknarna. Helt oönskade att deras lilla trappgavelkyrka med löfklädda affekällan motte, i likhet med deras gamla riga, stadsfälts om laglifft komärke. Drattménzen lätade tanka på sakur och vänta söndag komma till deras kyrka för att högtidligvis ge dem egen komärke.

Häggeåsborna läjade de ~~med min bröällra~~, en
dag på 1880-talet sammankomma glade till ~~att~~ mis-
ley igen. Söndagen kom med sol och glädje
och alla byens invånare varo samlade vid kyr-
kan. Men o. ve ingen hade tänkt på att bruda
sina hunder. och de drottningarna och hennes
hunder kom svit redo genom hönsmileg ^{mysade}
~~dena chällande mot drottningen~~ ^{första} der hundar och skrämda hatarne ~~av vägen~~ så att de
sprang av vägen ut på åkern. Men det var ingen ting
att vad som hänt ~~hände~~ i Häggeås by, ty här kom
nu alla byens handräkter och skälde så att drott-
ningens hatt blev skrämd och föll bakut så att
^{steplade sig} ~~"gastade"~~ ^{bakut} ner
ryttarinan blev avkastad på åkern. Aftrycket
varo ~~den~~ after den knoppstel där egggen byter om namn
sunt tydligt.

I förbuds-^{en} svin hör även rade drottningens:
"här är ~~det~~ ^{det} bomärke ett märke och det skall
bleva et st bomärke". Med det samma befalldes
kyrkofolket att genast nerifra kyrkan så att ikke
någon屯 låg kvar på den andre, samt uppadla jor-
den ^{och} ~~utan~~ efter et förlöva tgen hörninge by.

Eu ny kyrka skulle de sedan uppbygga på äde-
lyor i Stora Svedala. Hönseunge by färk alldrig
mera uppbyggas och dörför är det blott kvar några
hus med detta namn.

8 *Galler da*
M. 8587:3. (med röd pärlekrus, lito falka och knäbyxor
att bli varse en pojfkonna ridandes i fly-
gande flång på en vit grå gäte med hirsel
i näbben. *Yekåk kåk kåk kåk kåk* sa
~~Ciha dit gick niet bju det vanta tånt hella hunde ty dyn flosiljusle~~
gaten.) Fiskaren sågo utropade då
Yutes kors (Yese kors) sicken schäke,
men det skulle han ej ha haft gjort ty i det
samma smal locket i lås vid att han nämde
Yute kors. Fiskaren gick dirkt tillbaka och fäktades
Birta blev han av litet sedan hon hört att
och vattuet kunde ej sedan vara över platten
mera än då det är varflas. Det rönnen
blev uppdraget att med rötterna ur jorden
är ännu torrum i än så att vattuet sprin-
ger den dag i dag är, ner samma väg som
fiskaren reste till sin käraste i Dalkövun-
ge byggred.

Birta blev sedan hon hört om talas att
hennes gamla ålikare i kirkat present till hä-
ne, med den trolösa fiskaren, liksom litet be-
synnerlig och sorgtans till finnes och dörig
och kallades sedan Birta dörre. Hennes bror
Sven Pettersson blev så rädd för ejälles das ic
att de andra byarna kunde ej se nu hon
honom adda sin jord mera i närheten av
döden. Sol o manet Gislaf bode en man
under en stora stenen "sol o manet Gislaf bode en man
med två kulle barn."

Sagan om Jätten Eding Fång.

LUNDSS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Bland gamla sägner är också berättelsen om att
Jätten Finn som skall ha leggt finnes
Domkyrka. Det finns visserligen tryckta
berättelser där om men de gamla ute på lands
byggeln kollar det för "studentrelöj" och
spårta att den gamla Finn sågen lydde helt
annarslunde ty de hava hjälpa hörlun av
mina föräldrar de de voro barn.

Jag har här i önska samlat in del visserliga
nogat olika variationer, men nog i det hel-

Här är inget mer om
ej älles das som fästas i avstryk
men varför det kallas ej
ej älle sagan

le rättare ^{är} den ursprungliga Finn rägen på den
i Lund tryckta.

Vilse Hantur i Finn Athitad omtalas att han i sin
barndom hört den berättas av sina föräldrar de der
omtalades sättnade: En man vid namn Laurentius
hade åtagit sig att bygga Lunds Domkyrka
färdig till en viss tid vilket han sedan han
sått lagt grunden såg att det skulle bli
en omöjlighet. Han gick där och grävde
sig samt var mycket leden. För att fin-
ne någon ro gick han ofta ut på den da
skogbeväxta Alholgmonabacken i vilken
gåttu Finn hade sin boning. En kväll
han gick här och grubblade moter han en
gammal gräikkäggig man som hälles
och säger. Si go då farbror hur står
det till ja tycker farbror ser så ~~slöj~~ ut.
ledsen ut. Ja de är väl ju som skulle titulera
farbror min jag går så tankfull och tänker
ej på vad man skall säga. Vad sätter egentligen
farbror frågar ni den gräikkäggiga mannen
Ja der är egentligen ingenstun som sätter mig
derikt, min jag har åtagit mig att bygga Lunds
Domkyrka färdig till en viss tid och nu ser
jag att det blir en ren omöjlighet och att
jag kommer att ta sig en stor förlust. Å de
skall väl inte behöva bli så perfekt svarar
honom gräikkäggsmannen ja skall gärna hjäl-
pa deg med ditt ämne så att kyrkan skall få
färdig tid beständ tid. Vad vill du då ha
i ~~du~~ arbetslön? frågade Laurentius. Tugnungen
annat än att du åtager dig att fylla gissa
mitt namn innan jag får kyrkan färdig,
~~Lönn~~ men kan du inte gissa namnet rätt ihop
du med helig ed lora att skaffa mig Sol och
Måne eller också ^{genom} det hjärteblod. Laurentius
som var i en svår byggna knipa läk-
te intill vidare översaken utan ansäg det skulle

go' lett att taiga reda på mannes namn. Han underkrev så med sitt blod en överenskomulse om ovans nände som med ed bekräftades.

Laurentius hade knappats lagt grunden till den kyrkan, men nu sedan granskäggman bringade arbetet med byggandet syntes det för varolay hur arbetet närmade sig i fullbordet. Snart åtvintes bara tre dagar tills tiden var inne att kyrkan skulle vara färdig. Att fältparmen också skulle få den färdig till beständet hade också Laurentius sett klart för sig han blev derför allt mera svårmödig till sinnes ty kunde han ej tydligt gittha fältus namn, vilket han nu var bliven klar på att det var eftersom han var så stark, hade han ju iiga utriktat att förläva ty han mätte ju geva nöthjärteblod i byggmästareton ty sol och måne kunde han ju ej ikaffe. Som det nu blef allt fälgare för Laurentius mätte hans hustru Yälv gä'i skogar och plökka bränsle av så kallad "vinsäffle". Som hon nu gär på Allhelgones bänken och plöcker full ner blått ~~ris~~* hör hon en kvinnoröjt inne ifrån boken sjuja en varje vitt sa' lydande:

"Viste du mitt lille barn

Snart nu kommar Fing Fång farundin

Hem me sol o måne eller mannen hjärteblod."

Kvinnan som tydligt hörde orden sprunger så tyrt hon hem från bänken och berättar det för sin man och säde nu är du fräst ty nu vit jög att din fältpare heter Fing Fång. Laurentius sov godt om natten och gick tidigt på morgonen ner i kyrkan vilken var i det närmaste färdig. Som nu Laurentius går och aftymer arbetet ser han att fältus blatt har tre stavar kvar att mura inn i väggen. Laurentius säger då till fältus "min vän" Fing Fång

Fing Fång

Sätt mi din stenur

Båltr de ing."

* Finns flera variationer till nedanstående sagor

sagor och spottar bestägt att syssla med konsten.

Jättar blev då ägo arrig och smet sitt dömen
så hort in i vägen att det ramlade nägat
bruk ner på ett annat ställe och såde här
efter skall aldrig Lunds domkyrka bli fär-
deg och det har ju också gått i fullbordan
ty även i denna dag se fört sättes byggmästare
på den här.

på marken
Då jättar kommet ned kunde han slara
sin vrede utan för med hickeligt fart mot
romanelektint för taga ett stort iteublock
ett dermed provsa kyrkan såga der om lyder

sista rim berättal
av 80 åriga Lars Slemström
Den Antad.

Till romanelektint han far
Ett block han tar

Men Laurentius vis hand uppriätter
Och blocket i kras da går

Då inti detta lyckades för jättar ner i kyrkan för att
under kasta stödje pelaren. Laurentius lärte då en bön
och så blev jättar förvandlad i ölen och stårer ännu dag.

På olika ställen har visserligen dessa
vaggevisor i veriererat litet sät.

Ett berättade mordom som konfirmeras av
sin mor rålande: Viste viste roe

Lide barn rätt nu
Kommer far din
Fing Fång hemm
Me Sol o Måne eller
Mannens hjärteblod.

Olo Frulimi fra Ahltad har hört dem
rälande av sin mor: Viste roe tide

+ för 15 år nu
75 årig. Lide Barn snart

Snart kommer far din
Fing Fång hem

Me Sol o Måne

Eller Mannens hjärteblod

Som du ska ha o lege me.

Per Rasmussi fra Ahltad konfirmerar
se för 100 årsedan av sin mor:

Vyss Vyss lille barn

I marin kommer

Fing Fång far din himm

Me manens hjärteblod
eller osse Sol o Måne.

Fran Lille Ahltad:

Viste ro mitt lille barn

Rätt nu kommer Fing Fång

Far din hem

Me Sol o Måne eller
Mannens hjärteblod.

Fran Frölleborg:

Viss viss lidu king

Rätt nu kommer Fing

Far din hem me

Mannens hjärteblod

eller Sol o Måne.

Fran Svedala: Viste viste lidu king

Snart so kommar far din

Fing Fång hem me

Mannens hjärteblod

eller Sol o Måne

Som du ska ha o lege me.

Fran Stenbrohult i Småland:

Grit, Grit icke barnet mit

Snart so kommer fader Fing Fång

Hemme me manens hjärteblod

eller Sol o Måne

Som du ska ha o lege me.

avau pa (de tre vito läpparna) och "bulle på äng" de nedersta i fäcken. Husborde falkens ryggföddel därför blev således den rikaste på orten liksom förfälldene vilka fingo stormtar med allt. Det sade därför att de "va ria som baskettrall".

LUND UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Sant Olofs affarkälla.

Ditto om St. Olofs affarkälla är 1905 berättat för mig i

St. Olof kyrka av dess intressanta kyrkovaktmästare Marin som förr varit rockdragare (svarför) och blev Sveriges första rockdragare. Det sades att en gång demonstrerade han St. Olof kyrko för prins Eugen där han kallade honom för horren. En riskade att det var prins Eugen. Han blev rädd och kallade nu prinsen för hans konungs häghet. Nog av sig han aldrig träffat någon kyrkovaktm. så intressera nu att berätta gamla sägner om den byggnaden

För en del är sedan komma nägra mån dragare med en lam man från Norra Fjärdan i en liten vagn. Det var ju en vägsträcka på cirka 12 mil och man kan deras se hur straks bron på hjälps var has besökning. Från komma på ~~med~~ ^{St. Olofs} ~~med~~ ^{Tre gängor} bilden ^{med} ~~med~~ satt åt bryggor hatt om att afslades i stocken. Sedan baro de honom bort till affarkällan i vilken också affrade manet drak och hvidde sig i dess vatten. Efterat bars han åter in i kyrkan för att på nyttstryka sig ned St. Olof tyck sylvyske tre gängar samt denne gång affra i den stora affärskistan vid tresallighetens altaret. Då detta var gjort gick tagt åter till affarkällan och samma ceremoni på nytt utfördes. En stund efter att upprepades ceremonien på nytt i kyrkan och vid källan. Alla tre ceremonierna skulle ske stille ligande av hela församlingen och efter solnurzägninga innan före midnatt.

Mitt efter hand manna gå med till hjälps av kyrkorummen då också predikis samma ceremonior utfördes som förra året.

Tredje året han hette lautvägen dit manne han gå med till hjälps av en kapp. Ditto är affrade han mycket rikligt till kyrka och källan if han var själglad att han blivit hjälpa

från sin femtonåriga lanthet som han föregårs
tökt läkarejälp på Skilda orter och sjukhus.

Hade han uraktat latet att infinna sig död är hade ej kunnat
väljut att manig om återkomma lika som den förrunnit
under tiden affärerna skett. Strax efter tredeje besäket
blev han fullt återställd för hela sin tillstånd. LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

~~Offarkistan, brukades man att uppua nyart efter varje
är till vilken Kyrkoherden och båda präster verder
ne hade var sin nypel, brukade man oppua varje
nyart afton.~~ År 1877 fanns det t. ex en ganska
välkod rymma i duntannen runtligga 358 kr. Efter
den tiden har det minnats om förmunkats med bat
rökande så att de renare ären blott en en annan
kommer att röka bat. Men det fortlevde ännu 1923
så det var två batrökande der städts.

År 1881=82 behagade vice pastör Wilhelm
Nasslén att gömma undan sifser ytan St. Olafs
dagm. De beträckande blevo rasande derfor, och
det fanns många i Karor batrökande på den tiden att
pastorn antag det var en häst att återlämna ytan till
St. Olafs bildus. Samma år beräpte Ave (Eva)
Wigström kontor Andersson (vilken som berättat omsta-
ende för mig) och hon antag att det var inte rätt haud-
lad av pastorn i sin egen för kristens tro.

Legenden om St. Olaf (den djepe) kyrka

En Dom skulle ha haft Linkinde shall haft byggd
St. Olaf kyrka. Ruiner av ett äldre kapell shall
haft funnts norr om kyrkan.

Om St. Olafs bildun

En fialspelman ^{syntes} vid örat och han trampar ju
på ett djur med hufvud vilket shall föreställa att han
sade till sina brödrar att han skulle fara till Skåne
(från Norje) att om vända hedningarne der städts
om det så skulle ske med eld och svärd. Brödrane
svarade och sade att när han kom till Skåne och krigade
tills skulle hedningarne bliiva ett djur på vilket
han skulle trampa. Det hela skulle sålunda före-
tälla Kristus domens seger över hedningarne

3 Herr Klarin berättade vidare om St.-Olofs kyrkas ~~finna~~ annan
kvarvarande inböråbad St.-Olofsbildens altare. Stark väntor
inom södra vapenhusdörrn står en murad fot S:t Annas
altare, som består av S:t Anna med jungfru Maria i sitt
~~kna~~ och hon åter har jesubarnet i sit knä; det hela un-
der en hemmel. Mitt i kyrkan, men väster om pelaren
der Gudsader, med Krona tronar under en himmel, här
framför sig Gudssonen på borsel och överst den helige
ande. Gud fader har en ängel på var sida och håller förl-
blottet i sin vanstra hand. Samt vilar hino fätten på Guds
rikets många boningar; var till trapperna gick bak-
vända upp underifrån, betydande sade Klarin att man-
niskorna ikke kunde ingå i Guds rike av egna gärnin-
gar. Dopaltaret står i skeppets nordastra hörn var
jungfru Maria sitter och håller jesubarnet i knæt.
Till detta altare är åren åfven dörrarna i behåll å vilka
finnas ett rikt bildverk.

Köglattaret i korst är ett mycket fint skapaltare med
både ut- och invändigt i hantverkrelief i ek snidade
bilder. Detta altare hålls stängt under fastan. Hjäl-
va altartaflan se vi jesu på borsel med en röfvarer
på var sin sida jemte en hel ~~det~~ massa manuiker
omkring borsets fot.

Å en av altarskapits taflor finnes tre unne syskon sade
Klarin, vilka enligt sägnum alla hette Maria. Dessa varo
S:t Annas döttrar och hon hade varit gift tre gånger.

41 Hennes första man hette Joakim och död S:t Anna var
18 år födde hon honom en datter som kallades Maria, vilken
blef moder till Gudssonen. Sedan blev S:t Anna gift
med Cleofas och födde honom en datter vid namn Maria
, vilken blev moder åt tre av Jesu lärjungar. Tio sitt
gifte S:t Anna sig med Salamon och födde honom en
datter vid namn Maria vilken senare blev moder till
Sebides söner.

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

~~8~~ vid norra konvagnen bronar S:t Olafsbilden med
sin silversmycka i handen vilken fördom var mycket
större tills för 276 år sedan en tysk mansell på gärdet
tag ~~utan~~ och gjorde sig derav 12 stora smycken; som liks
sågo maträdar.

Nog av, mansellen hade ingen ro och fred förrän
hon låtet göra S:t Olafsbilden en ny silversmycka. I
vänstra handen bär bilden ett röpkäle här och på knä
et fyra dödskallar; dockutom transpar han på ett djur.

Står sydväst, 200 m. från kyrkan, finnes ännu en offert
källa till vilken i vaktmästarens angd som samlades vid som
mars afton stora mängder spik. Det har så smärting om
avlagt, så att år 1909 besöktes källan av blott två sjuka,
vilka offrade och drucko af ~~källan~~ källans vatten samt ben
stryka sig som afvan berättats med S:t Olafss silversmycka

Klarin ontalade vidare, att när han var barn, stod vid
västra dörren i skeppet hvanne stora träbilder, vilka
sades vara Skovmannen och Skovsmusen.

Denna intressanta parkhovaktmästare är nu för längre sin död.
Trädet att jörgen hem upptekno mere av hans rikliga och intressanta
sägner berättelser, men der var ju så långt att synklo bent till S:t
Olafss sojus hem ej ~~trots~~ flero uppteknningar.

Axerums offerkälla kallas den som ligger vid
sydväst från kyrkan. Det skall fördoms ha varit
en annan källa närmare som varit ditt. Olaf
offerkälla, vattut från den bevarade källan
vilken är präglad med brådor och full av
grödor och fyra bevarade är likt vät platt och
vaskat sånt godt att dricka af ditt offlapp
vatten rinner åt töder

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Sit Olaf altare har 16 taflor. Å Fresel
dig hets altaret är Gud omgivna av keruber
och över den heliga ande i duvorkepnad.

Rökelrekaret av silvers förvarades av grev
vinnan Hamilton på Kronovallsgård. En

do' Parlementar Broock var kyrkokherde
gav han mässkjorte och altarduk m. m.

Rim

Visse roe lided ting

Rätt nu kommer moer hemm

Fär han går po längelbro

K Höver barned nya sko me spenne
Sa sovor barned längje.

Rie rie rasske ti möllerens hus

O der va ingm hemme mer än kis ~~ot~~ mus.

Möllerens mol ~~ot~~ hanen gal

O honom ito po toftu o sior Vo, Vo, Vo.

O min far han hadde tre brogede grissa

En blå twägra o tre brogede grissa.

Jupiter genom euorden for.

I sällskap med Altona.

A hon slapp en fjätt so stor so stor

A der af blev Lands kronprins

A tien värgäng Jupiter skitter

Så blir der Lands croniller.

Enligt en orträgen är ockta° Lekumhults
kyrka i Östergötland ^{av förföringsdåm} härad byggd utas jättun

Sinn. Sägner härom lyder fölunda:

Inom socknen finns en stor församling
^{kallad helsikehalan} mellan två höga berg och å den ena
berg väggen finns en utlämnde klippa bi-
namd predikstolar. Eftersom innebyggarna
vora icke sättiga att de ej maktade bygga någon
kyrka begagnade de denna naturliga för-
samlingsplats deras gudstjunkt hållande.

Men efter ~~om~~ det brödde en jätte i det stora
^{vilket kallades Djävulaburget} berget föroddet han mycket av att församlings-
borna holla in gudstjunkt nio inför hans bortad

jättus åtag sig därför att gratis uppbygga
en kyrka på annat ställe inom församlingen
om bara präster kan gissa jättus namn
innan kyrkan blev färdig. Kunde dremat
ej präster gissa jättus namn skulle jättun
hava själva parten till in jula stek ty han
var mycket fet.

Jättun arbetade med hela sin jättelikra på
kyrkobrygget. Ju längre arbete fortikred med
kyrkobrygget desto angstigare blev präster. En
dag tog han och tog sin middagsstyr under den utläm-
nde klippan om kallades "präkestolen". Han hörde de här jättens
moran inne i burget syng:

"Tig, tig, liten kind
& moron kommer faran din

Finn rävsfinn Lemnhult

M. 8587:13.

LUND'S UNIVERSITETS

FOLKMUSIKSARKIV

Solsager Finn
 De sol ox mane om dacka legome
 Eller feta präster till att tekko."

• Just som jätten skulle göra sädig välv.
tornspröggaveln utropade präster:

"Gör den val och grann
Bunile galon gafflin

"Solsager Finn
gen nitt gafflin
Gör den val och grann."

Jätten blev så sädig arrig att han
 tog hela tornväggen med sig mot
 berget men tappade den på "gera-
 kulla ägor der det finnes ett större
 stenrâte.

Ljungby horn och pipa Efter Nils Hauns av 1866
M. 8587:14. Från Åhtad.

Berättelsen här om finnas ju förat i tryck, men det
är näkerligt, liksom finn sagor om dands domkyrka
helt oanvända berättat i folksmånen. Jag vill
derför här meddela en berättelse om som jag hörde
i Frun Åhtad av gamla personer, vilka ej längt varit
sig att skriva eller läsa i ungdomen och således ej kunnat
haft något inflytande av den förra tryckta berättelsen.

En av mina berättare Nils Haunz har hört den på
följande sätt berättas i början av 1860 av Pantzler han

*Pantzler

Vareje ~~Hjelpe~~ juleafton stod trollsten vid Trolle-
skan ~~ljungby~~ på tre guldpelare och trollet dansade vid
hölle i ~~frun~~ upplyftad från marken. Under stenen var det ett
Åhtads fat väckert sken av ljus och trollen hade gätebad och
tighus dans ~~runt~~ om. Ehuru marken annars kunde vara
jag minns överläkt med snö varg den likväl gräsgrön om
att mig haf under och omkring trollstenen. ^{för manjo är redan} Det hände sig då en juleguldhals ågränna
satt hine. Det hände sig då en juleguldhals ågränna

LUND UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

en gang av Gangs Trolle Ljungby att hon gick ut och frågade
då jag gick sina stalldrängar om det fanns någon av dem som hade
mod till att rida bort till magle (=stora) trollstenen
och de vad trollen tog sig till deras hundar
och be sa' ^{hamville} skulle han få en helt ny "kläning"
och sa' taga vilken av hästarna att rida på. En av
minerna stalldrängarne erbjöd sig med det samma vilje att
föra att föra rida. Han sällar en kolsvart hingst, som var mycket
stark och kraftig, varefter han gifver sig i väg
mot till magle (=stora) stenen. Kommen dit ser
fördet hem han där att hela den stora trollstenen varit upplyf-
tillvara tad på tre guld pelare ^{sant under} och runt omkring gräsgrönt
tagit hem ehuru det annars var snöigt. Som han under trall-
en tagit stenen var det att fint gätebad drickja och dans.
Om han nu håller der och ser att trollen dricka
ejom den han berga Kongens rikal ur ett t med guld förgyltsilfar
läg och ^{com} bestaget bragehorn. ^{som} nu drängen sätter och ser på
sitt huvudet ^{trollen} hur föde dricka ur hornet och blåta i på en piga hände änder
hur ^{hans} horn och det liksom da' föken ropar "ku" ^{nu ku} komme
det en piga bakom häntu och viskar drängen i
örat att han ej skall dricka av hornet eller
horns, när drogs som en gris.

E. Gungby

M. 8587:15.

blåsa i hornet ty da bli han bergtagur lik som hon bli-
vet för hon gjorde som troller bjudit henne utan han
skulle i stället så snart han matatit horn och
pipa kasta hornets mne håll bak över sig och häst
samt vänta och ride i sporrträck över det plajde
ty före var eller som hon saade

"Ri ad de årede
og inte ad de härde"

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Därmed ville pigan, som var trollens passupp seu
hon drukit ur hornet och blåst i pipans änder, var-
ska stalldrängen att han skulle ride på tvären
över alla "ingårede rya" (tegar) ty då måste trollen
springa om varje "ryggfar" till dess väntning och
sa' om in i "ryggen" (tegen) igen till nästa far.
hindrade dum att gå över. det var ej fullplöjd siffror.
no ryggen (tegen) igen istället att springa om alla faror på en gång

Trolliten hade knappast fått smitit sig fram
+ Bayy honom för att en gammal mungrank som gick
på ett träd kommer fram till stalldrängen
och häller honom välkommen i deras gilla samt
"djäder honom dricka mage-trollens magle (stor)

ens berzakpongus skål och blåsa i pipans båda änder. Stall-
drängen lättar som han skall göra som mungranken
bjudit honom. Men medan tamma han matatit
både horn och pipa kaster han hornets mne håll
bak över sig och hästen samtidigt karter han hund-
rum helt om och ridar i sporrträck tvärt över alla
"ryggskotts fararne" som piga underrättet honom om.

Den som gick på trädet blev sländig för att han
mittale magle-berzakpongus horn och pipa och raser
i väg efter stalldrängen för att återtaga horn och
pipa. Ehuru han håll på att taga stalldrängen
vid var enda ryggskotts faro Ehuru han måste spring
till ändan om varje ryggskotts faro håll han likväl
på att taga fatt hänta vid varje ryggskotts faro nu
stalldrängen klarade ju natt och jämt fälltet d av
den ordsaken att trädet ströllt medan springa fram
och åter om var enda ryggskotts faro. Men när stall-
drängen så ikulle av fälltet uppa vägen över
över vind/bryggan var trädet ströllt så nära

att det knypp satt i kingstens rumpa. Till all lycka hade stalldrängen spilt litet av av honets inne håll på baksidan av hästen så att då nu dräbens trolltug satt i hoto kingstens rumpa. gingo härav av och dräbus trolltug stod nu där utan om bryggen vilken ägarinnan upplyftade i samma ögonblick som stalldrängen red över. En lycka var att förfäljaren sprang på ett dräben ty annars hade sakerliga trollen tagit sitt horn och pipa åter fram drängen. Dräbus trolltug stod nu och bad fram på gården om hon ville vara väntig att gifva dem igen deras horn och pipa ty annars tordes han ej gå hem och se åhalle de trollen "lykastendje" (= bygga in hägnad av stan) runt omkring hela herrgården. men han ville ej med aforvattat är utan att åter få vara sig horn eller pipa.

Storc eftersom själva "mazlebergakongen" och ligde och bad mycket väntigt om att åter få sätta horn som pipa så skulle fruns släkt blixa den mäktigaste i hela Danmark och dessutom skulle hon som minne för ett annu vackrare horn och pipa dessutom ville åhanda trollet "lykastendje" (bygga in hägnad av grädden) runt omkring hela herrgården. Om ej Mazlebergakongen återfick sitt horn och pipa så kunde ej samlas mer till mina samkväm. Men mycket han ej anlade var fram omöjlig och bergakongen måste gå hem med aforvattat armele.

Hinkommun lade stalldrängen sig under kingsten krubba vid framfötterna ty den hade inte trollen makt med honom. Hans sista möjlighet redan förlorat och sprang dit med i lyktan i handen för att se om honom. Det skulle hon inte haft gjort ty stalldrängen satt ligga stilla ligande och i mörka under hela natten så hade ej trollen haft makt med honom. Nu dock emot blev han fram sitt vittstock dags tre dygder efter liksom kingsten.

Stratten efter kom det tre barn rovades i en båt in till den borgfrun vilka ligde och ledd om ale. (trollen) kunde få sitt horn och pipa åter så skulle de lemna ett annat horn och pipa som skulle vara utas renats giffvor.

Borgfrun var likväl så härđ att hon sade svarede
nej till utlyftet. M. 8587:17.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Andra natten kommo barnen åter roenhs
i samma båt in till borgfrun och nu hellsade
de liksom förra gången om de skulle fåni "mazle-
berge kung" om frun ville vara välvig och gifte dem
itt horn och pipa åter så skulle de lemma ett likodant
horn och pipa utan renata guld i utlyft, men
borgfrun svarade nej liksom förra natten.

Frednatten kommo samma barn roenhs i sam-
ma båt. vackre båt men nu var det en vacker man.
men i ena ändan på båten där en liten man satt med
en röd tappmössa på huvudet och för övrigt mycket
praktfull uttryckt. Det var själva mazleberga kung
Han bad nu frun så vakkert om att få utlyfta hon
och pipa mot både de förra omtalade silver och
guld horn och piporna vilk. han hade i sina händer
Dessutom lovade han att borgfruns släkt skulle ha
bli den rikaste och mäktigaste i hela Danika rike
och dessutom alldrig utdå. Ville svennat ej Borgfrun
göra utlyft med horn och pipa så skab blevo både hemus
och var släkt oblyktiga ty inquider skulle överleva
nionde led och dessutom skulle hela släkterns bliva
de fattigaste i Danmark och deras bortänder av eld öde-
läggas minst tre gånger. Borgfrun blev nu rädd
och bar till sin guld mun då trollen hörde detta gav det upp
ett jämmerkrik och forsvann.

Gångbyhorn och pipa är gjord av falkanaglar
(sade Paulsderikan) och beväxt med guldförzynning
var. Men minskorna skulle dersör ej skara av sina
naglar om tonsdagfeller sondagar ty då so trollen
måkt att taga det avskurne hede hon sagt sör min berättar

Frun svarade hår jag hont (även av mor) att det ej
var bra att avskära min naglar nämligen dagar och ofta av
skärningen andra dagar skall man göra kon på händer
och fäster samt efteråt skära eller klipp. tre gånger i
nagret t. ex. pappar e. l.. Gjorde man ej detta så
hade trollen måkt att taga nagarna till ena gagn.
Här finns också en rät eller spär av gamla skräpda
lären der det om talas kallas "Naglfar" som trollen byggde av
falkanaglar som brukades på nämnde dag

Skrivet om Ljungby-horn och pipa i sin Skånska Resa
Salunda: "Ljungby-Horn, som til ryktet är vido namnkan-
nigt, bevaras här på herrgården; det var stort, nästan som
et orchorn, till färgen mört, mot spetsen nästan
bekantigt, att man skulle tro det vara et tatariskt
gåmse-horn. Det var belagt med förgylldt silf-
ver och hade silfverfält att sta på, sådant som det
i figurin utvizes. Silfverbelagningen med
arbetet, förgyllningen, ritningen med hundar
och änglar som blåste i batuner, liknade allt mäni-
sko-arbete, så att om trollen gjort detta horn,
måste de ha haft lärt professionen af någon
guldsmed. En mening, som Herr de öfverst-de
Lieutenant Coyet hade om detta hornet, at det
i sordna tider varet en bragdebågare, synes
äldralikart. - - - -

Pipan är krokig och af elfenben, kan bla-
sas i vägge änder, som svara mot varandra
nan efter den ton, som göken gal. - - - -

Bondlattern som försöker sig till Svarte Petter.

Det var en bondlatter som av lade en gruvvättel ^{och Pantellerihausborättelse från 1860-talet.}
att hon aldrig skulle säga ja till någon friare. Detta var
ju naturligtvis ej allvarligt menad utan bara stora
ord ty hon bojade att bli gammal och så hade hon aldrig
haft någon friare. Och gamla ung mör bli ju do' tim
äugskärpjer och då sa' Svarte Petter far läppat dem.
"träffa" sågo han då han fåt dem satt att de är bara
"lange fjura og tår".

"Svarte Petter" tänkte sig ej ikkull behåva springa så
mycket efter denna bondlattern. Han försövandlade
sig därför till en stilig och fin herre och reste så
för att frå till bondlattern. Ja bevaras när han var
så stilig och grannoch så väckert könades kunde hon
ju ej säga nej ty i grund och bottus var det enda ^{entä} hon
längtade efter var att få sig en man ehuru hon ej
ville vidgäct samma.

Om en litet kulle den finja herren komma igen
och avhenta sitt brud. Han kom nu könades i ett
mycket vackert ifrån för att hemta henne hem

för att skräde s'm vanligt års. Bruden ville ha
sin brudstöt med sig, vilket bevisjades honne.

Sedan satte de sig upp i den fina schäken
och det var väl inle av med en hansklig fart över
böde träd, hus och kyrkor. Bruden berjade
att hisna och tyckte det gick för fort. Brud-
gummen svarade då "Ja vānu dīno tēmmer
verkun jārn eller stål M. 8587:19.

"Jag vānu dīno tēmmer verkun jārn eller stål
Sj alldrig skall du på land jordus nāo

Mell dīn åra, Me dīn åra!"

När de kommo fram till ett stort slott gingo de in genom en
jordörr, men tånn fick ej komma in. Hon såg do genom
nyckelhålet att det var fullt med smakhornade djäflar, vilka
mögo bruden med röd glödande tändper, s'm de glödgade i den
stora (helvetes) utgången der de "kölade" med kvarnorn fotas
och det var ett så hanskligt jämmer der inne. Tåten fick väl inte bröt hem att
så gott han kunde för att varna sina liker att de ej utsatto sig för lika dana läftor.

Enligt Fantsbergs berättelse på 1860 för min berättare. Adam skulle enligt nämnde berättelse haft en hustru före Eva, vilken hette Lucie och var ~~wilke~~ ^{och var} namn finnes i almanackan för årets mörkaste dag vilken i äldre tider firades som helgdag till minne av Lucie och kallades "Lucies åldan" till minne ^{av} solen då återvänder till jorden.

Sedan Gud hade skapat Lucie till Adams av herra liksom Adam och de började att leva tillhoppa hade hon varit på fruktgård, som de djur nu ^{vilko} hade storst i världens likhet med människorna och kunde åta alla slags, nämligen brönen. Genom mistag av Skaparen hade Lucie blivit förlänt med sådant könsdrift att vår Herre tog bördet att besära att jordens skall i röda rappet bli överbefolkad om det. D. s. varji kvinna skulle föda så många barn flera gånger om året som en piga gjorde ute i Hammar ^{vilken} ~~utan~~ hade haft med Ellen eller Backahästen att skaffa. På en gång föddes hon icke mindre än 13 stycken fullgängna fästrar de där likväl icke varo större än de fina platsen tematiskt. För öfvert föddes hon var månad i likhet med en piga i Maglarps och en i Trelleborg i vars parkorgand det i äldre tider fanns en gravsten över en i barns sång död förrän piga som satt framför sin buren på en gång vilka ej voro dörrar än de kunde alla få plats på ett lemnstefat. Flera liknande berättelser finnes det från Skytts härad om flickor vilka haft med Backahästen eller Ellen att skaffa.

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Under sådana omständigheter kunde man ju ej förvänta sig öfver att vår Herre började att dra sig fara på att jordens skall bli rent överbefolkad derfor berätta Skaparen att Lucie skulle förskjutas och en annan hustru framförs för Adam. Under tiden hade likväl Lucie hunnit med att skaffa många av barn till världen. Gud låt derfor en tung storm falla på Adam och medan han sof förrisade han Lucie och hela hemmet avkom till att hålla sig dolda i bergsrevor, skogar, fjäll, sjöar och underjords kullar allt in till domme dag domedag. Palelets blev Adam och hans första hustru stansfödd till Skogsgå

sjönymfor väller missor Tomtar och dylitro un-
der jordspalk. Det var för öfrikt just utav detta
släkte att Kain gick bort i frammande land
och tog sig en hustra.

LUND UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Detta Lucia's avkommar är ju vad kvinnorna
beträffar verkliga sönkheter för fördens manliga
ungdommar att skada. Men de har ^{också} sätts i
sjönymfor och Skogsmusen, en sådan försonik med
med dem som råka i deras våld så att de rent av
utsvärkar dem på grund av deras sexuella begärelse.
Det hänt så t. ex. att en dräng som så råkats i skogsmusens
våld att han ej kunde bli ^{eller mot isto hennes förförer} hennes kritt utad när han om-
nättna upphöll sig vid Kolminan. Sitt sitt räkte
han kloka vilje rädde honom att bäre rot av

Sibast Libbesticksa och Vändbrat på sikt det utlacknade
^{och förla kvällen inbill skogsmusen att han hette "ja säl"}
ärfor att forma skogsmusen att bli borta
^{utan andre nattan när hon återkom med ämbudtore begärelse hopp lagt ut}
Skulle han ^{vara} lägga se jarn i polnulan och nädet var
röd glödgad skulle han dö med bränna skogsmusen.

När han skovsmusen nu andre natten återkom med ännu större
begärelse efter angång iul drängen tog han det roelyckan-
de järnet och brände denna skovsmusen så att hen-
nes begärelse blev mer än tillfredställelig den gången. Skov-
smusen till att skrika ^{späck} så det brastade i skogen och
^{så det brastade i skogens gransk}
Skovmannen kom sättandis ty han är mycket svart-
hjuk på sin kärta hälft ^{och} hon är ej mera att lita på än
Evas döttrar. "Va åder" skrek skovmannen "ja säl
brände mi, ja säl brände mi". "Ja säl gjort är väl gjort"
svarede skovmannen och gick sin väg.

Som ovau omtalats befarade jo skaparen vadorna av
Lucias kollosala fruktanshet varför han förvisade
både henne och hennes avkomma, num undan tidun dä
Adam lag och sof tag han ett av hans reppor och skrapade
drev en ung kvinna vilken behagade stelam bättre än
den gamla ändock han fisk ett reppor mindra. Därav här-
lede det sig ett gammalman tycker bättre om yngre kvinnor
och värderar dem mycket mera än sina gammalriga. Helt samma
ordbok är det också att yngre kvinnor förälsker sig i äldre
män.

^{Joch mycket mera}
Sitt detta förklaras i spjette och sjunde marsblåsiken

na. I detta moseböckerna kunde man lära alla slags av hemliga veteurkaper, besvärgeleter och trollkior samt singnereformular m. m. Allt detta hade de lärda borttagat och undan gjort på grund av att annars blevde alla för lärda och omöjligo att regera.

Om man de lärde läntte på detta var det likrät en och annan som kunde lära sig en del och deras härlammar alla svartkonster och svartkonst böcker.

Nu finnes det likrät blott en enda fullständig bild kvar i världen och den är bevarad i ^{Mittenburg eller} Greifswald i Tyskland men numera är också denna förbjuden att se.

I äldre tider voro den likrät till gänglig för den som studrade till präst och därför skulle ju en del gamla präster i ^{Wittenberg eller} gamla tider i till Greifswald och studera så att de kunde lära sig svartkonster för att dermed kunnat hära sina sockenbor så att de kunde behålla sitt "frattor" och överflöd.

Det finnes flera berättelser om präster som varit i Tyskland och studerat i de förbjudna städerna och hundre moseböcker: om hur de kunde manna upp döda eller levande i jorden och låta bont spöken ja t. o. m. betvinga ejalvo hornpetter i halvete.

Blytaket på Frø Aahlede kyrka. T.T. s. 33.

Enligt Paulskirksans berättelse nr 1860 ^{med} förmis berättar P. Peters.

Täven för många herrars är födelsen en präst i Frø Aahlede som hade varit ner i Wittenburg eller Greifswald och studerat svartkonst. Denne prästen hade lärt sin konst så grundligt, att själva den onde hände förr honom.

Det häntde sig då att en Kongedrottning i Danmark hade blivit föri späke och blivit så rasande, att ingen enda kunde utdriva det onde ur henne. Det var flera utav de äldre lärda biskupperna i Själland som försäkrade att utdriva den berättelte av henne ja hälva ärkebiskopen i "Lønge sta" blev het. Strax efter gav den onde prinsen in följande rinn medan hon dansade mitt förr ärkebiskpen: Jag förr ingen bärgrö

Om så helk fören går i gäng

Mer än som förr skäne prästen
i Frø Aahlede."

Kongen befallde då att det strax skulle sändas bud efter "Skåne prästen i Froe Ahdla." Prästen viste ju ej vad det var fråga om och kom med "änen i hälten" till kungen och sporde om vad det var fråga om. Jo kungen svarade vörj ju ej också att det var ingen som kunde hjälpa henne ty hon var rent besatt och så hade kungen hört vad den ledige hade talat och fröjdlat sig genom döttrars num.

Prästen hade ju ej rino svart konst böcker med sig och begärde därför förrst ett enskild rum för natten så skulle han göra vad han kunde och troddes säkert att han då skulle kunna bota henne, nu vörj han emellertid soträgt att haas av den hastiga retan att han omöjlig kunde göra något vid den ryuko. Kongen sag ju att han var rent uttröttad av den hastiga ^{lang} retan och gav honom så ett enskilt vilorum för natten. Så snart prästen blivit uttagen på sitt rum framände han själv horn pölter och befallde honom tesa ^{vora äter} till Froe Ahdla och hemta hans svart konst bok och varader på rummet med den inför en timmestid. Den onde för med en hirskejz sat ut genom taumna öppna fönster och han infördes och om en timme var han åter med den beprövade böckerna var eftersprästen befallde honom reta hett till sitt rum igen.

Om stat natten genom sag prästen in i bok och så snart det var dägg i stället han sätj åter hos kungen, varefter han infördes till den ryuko. Prästen teg till och drog upp sin bok och läste en trollformel så att den onde bojade att "fjära o gnälla" var efter prästen tog och släck ett hål genom fönster blyget med en näl. Genom detta hål māste den så prästen den onde andas ut och de kunde alla höra hur han jämrade sig när han blev trängd att göra sig i smal att han kunde gå ut genom ett så litet hål. Så snart djävulen var utdriven genom hålet drog prästen en blyprop i häabet och saade nu är prästettsan färdig. Kongen ville då ha ha bekräftat vad det kostade men prästen svarade att det kostade ej något.

Det var varde pölter som visat kungen att prästen begravt något so hade han signelse veret väredelar. Kongen ville då ge prästen bra mycket men prästen avisades att taga emot. Som de sedan gingo och såg sig i kring kommo de ut till "fejlets middling" och där låg ett mycket stort stycke bly normalt bly som var utkastat bland "fejleten" (toporus). Prästen sad där kunde ju bli tak till en hel lilla kyrke. Behöver du de så tag det överade den kungen. Tackade då prästen som detta var utropat kunde han utan risk taga mit det samma. Prästen manade så åter fram den utdrifne djävulen

och befälde honom att taga blytycket på nacken och
"knisse" av mede till Frøe Aahltads kirke. Den one
måste utan vidare taga dit stora blytycket på
sin rygg och begifvo sig ^{av till} nämnde plats. Som blytycket
var så stort att den blev bly till hela kyrkotaket
så var det, som man kan tro, mycket tungt.

Liten bönde är ju läng vag tung så även här och när
som nu den onde komman ^{var} till Frøe Aahltads
kyrka att han skulle gå upp för den branta backen till
kyrkan trampar han så hårt att han trampade
genom jordlagret ner till en vallnådra och drev
uppstall ut vallnådra mellan Danmark och kyrkan

To gummel av att ~~det~~ ^{blyt} sätta vid kyrkpellets vis kommit till
kyrkan saade P. P. att ~~det~~ ^{ungefärlig} gamla gingroch där skar av det
till oronningar för det dro så bra. Detta kom begag-
nades det till blytåprinjer ~~so~~. Jag troer och annan vid kyrk-
pellet

Jag troer ej där nu finnas flera blyplattor över än den
jag har i min samling vilken jag fått efter en gammal man
i Frøe Aahltad. Jag har också en del smälta blymördar som smälts
över sjuka i Frøe Aahltad av en gammal kruunus då de kommit för något

Husrån eller underjordsfolk kallas ett mystiskt väsen som enligt folktroen fanns i varje gård der de hade sin bostad i jorden under husen. De sago väl efter om allt handverktyg om kväckarna ^{lades} på sin rätta plats eller om maskiner till ex. trädgårdsmaskinen ^{nackade} skulle stanna efter sluttat arbete på dagen. I fall de ej voro så "hållhuset" net "alo" (väsen) med dem om nattarna. En jongfru som var näkt med mor tjenade här 1880. Hon erntade att om hennes faror som utom lantbruket också skulle utnickare ifall hon ej lagt verktygen på sin plats om kväckarna höll husrånet "alo" till ex. hanrade med hamrarna. Sägde med sägerne. Tidigt bondgårdarne drags tröskvark och hakka remaskinerna om nattarna så att det borrade i husen.

Befolkningen ville därför alltid sta väl med husrånet och voro mycket noge med att vilda kada dem. Om de det gjorde hjälp husrånet dem med allt till lycka och välgärning.

Det finnas flera mycket intressanta folksmäls berättelser här om. Söder om berättade min minbron Anders Olson i Lilla Nitab för mindst 25 år sen nedanstaende. Han hade lärt den av sin farfar Gunnarle Hansdatter som var född å samma gården i Lilla Nitab 1802. Anders Olson dog före en fyra år innan i sitt fädeste om 92 år gammal. Sägen lyder: Att i nitab Alstad badde ett bondfolk som hade mycket otur med sina kreaturer varit de ej kunde utsonka ondsaken.

En härlig dag skulle emellertid prinzen, som var i välsignade omständigheter gå med "medafton" till höstefolket. Hon mötte då en stor tjock "skräde pugge" (padde), till vilken hon säger "du ogo

LUND UNIVRSITETS
FOLKMINNESARKIV

2/ hädan som ju o do o du vell lysten: kom so ska
 du få smoga min äggekaga" och kartade så en
 avbrutit bit till skrode pigan med orden: "de
 kan du få so far fä vell ju osse være me fö
 din kasselde" (barns ål). En liten tid föregicks och kvin-
 nan tänkte ej vidare på sakem, men en kväll kom där en pi-
 gä till bondkvinnan och häls från sin matmor sågandes
 att nu var det tid att komma ty i kväll skulle de have barns-
 ål och därför var hon välkommen dit. Kvinnan kom ej i hår
 höstmötet och frågade från vem budet hälsade. Pigan svarade
 att det var från den som på hösten fått smaka hennes ägge-
 kaka. Nu mindes kvinnan det skedda men sade sig ej veta hur
 hon skulle hitta vägen dit. Budet svarade att hon kunde blott
 följa med henne så skulle hon visa vägen. När de då gingo
 jick budet ned i färbuset och så öppnade sig gulvet för
 dem och därigenom kommo de rakt ner i paddans båtad
 som var praktfullt inredd och rikligt upplyst. Bondkvinnan
 ljöds nu till det väldukade bordet vid vilket ljöds
 att sitte i högsat. När hon sattit där en stund blev
 hon rakt över sig varse en mycket stor kvämnsten som häng-
 de i ett silkeströje. Hon blev härigenom mycket försärad
 men lugnade sig likväl. När de nu åt och druckit och vred
 salpet såväl som alla gästerne, vilka alle liknade vanliga
 mäniskor, varo nöjde och glade, kom världin man fram
 till kvinnan och frågade henne vad hon tappade om gästebudet
 hos dem. Kvinnan svarade att allt var mycket bra, men
 hon hade varit så rysligt rädd för den där blora kvämnstenen
 som hängde i silkebandet alldeles ifrån hennes huvud. Världin-
 man svarade att hon visst inte behövde vara rädd att den
 skulle falla ner ty det gjorde den inte. De varo också liko

LUND'S UNIVERSITETS

FOLKMINNESARKIV

3) rädda för husbonde saltskots för ty dessa hade sitt hus över
deras bortad, och golvet var så ötatt att det dröp ned till dem.
Detta var av den orsaken som det g' var n egen tur med djuren
i gården, ty hennes man blev så förskräcklig arg på det där
droppandet, att han ej kunde låta bli att skada deras djur. Vill
de däremot flytta faran bort i ett annat hus so' skulle det all-
tid vara lycka med deras kreatur. M. 8587:27.

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När kvinnan kom hem omtalade hon det för sin man vilken
strax gjorde ett annat särhus. Efter den tiden blev det
mycket tur och lycka med alla deras kreatur och undgård.
Salten gjorde dem aldrig någon skad ~~och~~ mer.

Gamla Nils Hansson i n:o 16 Fru Alstad som dag för ett
jar är sen nära 80 gammal har utan ovans stående berättat vidare
om hustrunet vilket om jag nu minnas rätt också härligen
falksagin av Pantzlerkan i Fru Alstad.

Nils Hanssons fortsättning på ovan antecknade falksa-
gin om hustrunen lydde sålunda:

16

Bernet lag i en verkst ornerad åkta guldväg-
ga med dynor och tåkra i vackra konstvärnads
mönster av tamme slag som bönerna. Dopulterdrakten
bestod av guld och silfverbroderad ilke pate och
sits "huve" som visstieke gaf efter för bönernas kruunads
dräktar.

M. 8587:28.

LUND UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

En tid efteråt skulle det unga husbonde salket
göra sitt kruunagille för sin sonst födde dotter.
Det blev da en grundlig överläggning om
huruvridade docka skulle utbjuda underjordstrollen vid
hade sin bostad under deras fara husgolv. När den
de själva hade varit utbjudna till deras barns namn
gipsensdag och det var blivet så bra och godt dem-
mellan sedan de lovat flytta faran på annat ställe i
gården så att droppet skulle upphöra i trollens bostad
hade de ju lovat dem att lycka och framgång. Slutet
på överläggningen blev ju att de ej kunde urakta
låta att utbjuda dem. Husbonde kruunen var ju till-
vâl râdd för sâll trollmanniskorna komma att de de
skulle uppduka all maten så att de ej fingo något
til sina egna häktningar och gode männen. Men bjo-
do de dem ej så kunde de ju åter bli förtretade och
arge igen och åter spede deras nisa inträffade lycka
med djur och väder. Husbonden och hustrun
blevo då överens att de skulle utbjuda dem men de skulle
likväl jöka spela dem ett spratt genom att föreställa
dem Kruunoseder. Mannen gick därför ner genom
den kända gangen i kostallet och utbjöd dem med
all vänskighet till sitt kruunagille. Trollmannen
svarede och tänkade på det hjärtligaste tyckte han
nu levat sedan och tade att chura han nu levat
sedan han och hans gelikar varit ena râdande på istan
och till hufvudkrist gjort sitt intrâde och kont dum
i bonden vrâne haek alldrig förr sådan åra veder saret
dem därför skulle de sâkert komma, ty de skulle
vâl uppe efter åt haea dans och gamman på gamla
sedor och vis. Ja svarede manum dit skad och sâkert
bli. Ja tatum tach male da' troll manum, men jag
sâr också frâga om vnu det skall spela på grâlle.

*obs
Nils Håland
berättade sig
att det var i
kostallet att
mer gangen
var.

*ste Thor

Jo varade mannen Bror Lykti hon åkande
i ditt bokspann i förrgår och han erbjöd sig själf
vara till att spela fläjt samt taza St. Per med
sig sätter fejle speleman och det är ju de värsta
speleman man kan tanka sig ty de kunnar ju spela
så att alla danserne kunnas höra dem.

LUND UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

"Aj, aj" svarade trollgubben "Höll de spela da"
vager vi oss inte dit ty den därre Bror Lykti (hos
(Poe Thor) åkande) "de är en jäkel" & förrgår
han körde här över så länge han bevänt ventro
lärbeved af min bror för han var inte kvick nok
in under sinna stena hus. Men ja skall lika väl
ge Edra sadlers gäfva efter som vi var så väldigt
och flytta de göra Edra sär till annat hus och då
inbjöd mig till ert kristna gille." Trollgubben
frågade om mannen hade någon säck med sig.
Nej det hade han inte. Ja då ska han du få låna
en men den skall du säkert gålla igen på samma gång
du tar mi "lidit smogebid" till mig av ert gillemed.

Jo det kan ju ej tankas annat varade mannen. Höll
du upp räkun sa skall jag "fjärt a litt i din": Han
tag då tre stora sju stora ikaffor fulla med
träspänar och kastade i säcken. Han tog sitt
nägra som gifvet större sadler gäfva, frågade
sa trollgubben. "Ja kanske nu, men inte fler"
varade da mannen. "Je vill inge lunda verda din
samtje svarade de sadle da trollgubben, och sade
vidare "do tar vi tre hövafulla li". Han tog
da i sin kattskop med sin stora knuffe och slängde
tre fulla skaffor spanor till i säcken. Mannen tal-
kade da på det hjärtligaste både trollmannen och
trollpappa. Trollpappa tog da i säcken och halpedu
på mannen vittan bar den fjäderlätta säcken geno-
deras bortad ut samma väg han kommit, men så snart
han gick ut om dörren blev den så tung så att han knap-
pat förmades bär den lama, men han hade satt
besked att han ej fick las att vila för att han kom
i sin bortad der han genas skulle tömna ut säcken och
titta på sadlergäfan som dörrn skulle ha varit egen räkning
När sätet innehåll utstoptes besagns det vara bare guld spänne
vane (de tre räpfalla)

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

M. 8587:30. (eller skifferne)

ovare på i sälkm (det tre sista släfna) ^{skaffna}
so nedrust i sälkm, vilka sät i åter vore
sulfrango. Hos borde falkens ryggfödda dottern
blef således den rikaste på orten liksom hennes
föräldrar, vilka fingo stormtar med att
sät sådor deraför, att de "va ria om
backe troll".